

DE JUSTITIËLE INFORMATIEPOSITIE

Inspectieonderzoek van de Raad voor de rechtshandhaving naar de informatiepositie van Justitie in Curaçao.

Colofon

Uitgever: Raad voor de rechtshandhaving
Jaar: 2016
Maand: December
Plaats: Willemstad, Curaçao
Vindplaats Internet: www.raadrechtshandhaving.com

Inhoudsopgave

Lijst met gebruikte afkortingen	8
Voorwoord	10
1. Inleiding	21
1.1. Aanleiding	22
1.2. De Onderzoeksvraag	22
1.3. Doelstelling en toetsingskader	23
1.4. Onderzoeksaanpak en - methode	23
1.4.1. Het onderzoeksteam	23
1.4.2. Reikwijdte onderzoek	23
1.4.3. Onderzoeksmethode	24
1.5. Leeswijzer	24
2. Bevindingen van het onderzoek	25
2.1. Organisatie	26
2.1.1. Inrichting	26
2.1.2. Capaciteit	31
2.1.3. Kennis en opleiding	33
2.1.4. Sturing en controle	34
2.1.5. Materiële middelen	37
2.2. Informatieverzameling	39
2.3. Informatie veredeling	44
2.4. Informatieverstrekking	47
3. Analyse	51
3.1. Organisatie	52
3.1.1. Inrichting	52

3.1.2. Capaciteit	52
3.1.3. Kennis en opleiding	52
3.1.4. Sturing en controle	53
3.1.5. Materiële middelen	53
3.2. Informatieverzameling	53
3.3. Informatie veredelen	55
3.4. Informatieverstrekking	55
4. Conclusies en aanbevelingen	57
4.1. Inleiding	58
4.2. Aanbevelingen	58

Lijst met gebruikte afkortingen

CBA:	Criminaliteitsbeeld Analyse
CSV:	Crimineel Samenwerkingsverband
GHvJ:	Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba
IGO:	Informatie gestuurd Optreden
KMar:	Koninklijke Marechaussee
KPC:	Korps Politie Curaçao
KW:	Kustwacht
LrC:	Landsrecherche Curaçao
MIK:	Maritiem Informatie Knooppunt
OM:	Openbaar Ministerie
OvJ:	Officier van Justitie
PG:	Procureur- Generaal
RIO	Recherche- Informatie & Ondersteuning
RST:	Recherche Samenwerkingsteam
TCI:	Team Criminele Inlichtingen
TIM	Team Informatie & Ondersteuning
WvSr:	Wetboek van Strafrecht van Curaçao

WvSv:

Wetboek van Strafvordering voor
Curaçao

Voorwoord

In zijn 'Jaarplan 2016' heeft de Raad voor de rechtshandhaving vastgelegd welke onderzoeken in 2016 worden uitgevoerd. Eén van deze onderzoeken betreft een onderzoek naar de Justitiële Informatiepositie in Curaçao en is het onderwerp van dit inspectierapport van de Raad voor de rechtshandhaving (hierna ook: de Raad). De Raad is van oordeel dat de informatiepositie in Curaçao op bepaalde punten vatbaar is voor verbetering. Evenals bij alle eerdere onderzoeken, werkten de betrokken organisaties en personen op constructieve wijze mee aan het onderzoek. De Raad is de personen die zijn benaderd zeer erkentelijk voor hun medewerking.

De Raad spreekt de hoop en de verwachting uit dat deze inspectie zal bijdragen aan een betere informatiepositie van Justitie in Curaçao.

DE RAAD VOOR DE RECHTSHANDHAVING

mr. T.P.L. Bot, voorzitter

mr. F.E. Richards en

mr. G.H.E. Camelia

Samenvatting, conclusies en aanbevelingen

Dit inspectierapport beschrijft de informatiepositie van Justitie in Curaçao. Mede op grond van eerdere onderzoeken waarbij de Raad voor de rechtshandhaving (verder de Raad) constateerde dat er doublures en leemtes bestaan in de processen over de informatievoorziening binnen het Koninkrijk en het belang van een gezonde en sterke informatiepositie voor alle opsporingsdiensten, heeft de Raad ervoor gekozen om één van de onderzoeken in 2016 te wijden aan de informatiepositie van Justitie in Curaçao.

Het informatieproces kent drie fasen: informatieverzameling, informatieverwerking (=veredeling) en informatieverstrekking. Onder informatieverzameling wordt verstaan zowel informatie-inwinning als informatievastlegging.

De centrale onderzoeksvraag luidt als volgt:

In hoeverre wordt informatie verzameld, veredeld en uitgewisseld door de opsporingsdiensten in Curaçao?

Ter beantwoording van deze onderzoeksvraag zijn de volgende deelvragen geformuleerd:

- In hoeverre vindt informatieverzameling plaats?
- In hoeverre vindt informatieveredeling plaats?
- In hoeverre vindt informatieverstrekking plaats?
- Hoe verloopt de samenwerking?

De bevindingen van het onderzoek

Organisatie

Inrichting

De informatiehuishouding bij de opsporingsdiensten bestaat uit een criminele inlichtingen eenheid (verder CIE), sinds kort wordt dit team ook aangeduid als Team Criminele Inlichtingen (TCI), en een infodesk. De landsrecherche Curaçao (verder LrC) heeft op papier een informatie-onderdeel genaamd RIO, dat nog niet operationeel is.

De infodesk is belast met het verwerken van de algemene politie-informatie. De CIE's zijn belast met de verwerking van criminele informatie. De CIE's opereren onder leiding van een CIE-officier van justitie en worden beheerst door een CIE-regeling. De infodesk leveren start-, sturings- en bewijsinformatie voor een onderzoek aan.

Capaciteit

De Infodesk en de CIE afdeling van het Korps Politie Curaçao (verder het KPC) zijn niet op sterkte. Door de onderbezetting wordt door de Infodesk geen projectvoorstellen aan de tactische teams (bijvoorbeeld het Atrako-team) geleverd en kan de CIE niet alle onderzoeksthema's aanpakken.

Het personeel van het Recherche Samenwerkingsteam (verder het RST) is qua formatie op sterkte. Het RST wenst echter uitbreiding van het personeel met een tactisch-strategisch analist

Er is geen analist en informatiemakelaar bij het MIK van de Kustwacht. De Kustwacht wenst die posities te bemensen maar er is nog geen besluit van het Land genomen om de functies te formaliseren.

De functie van tactisch analist bij de KMar is vacant en er is geen project voorbereider en veredelaar. De info-afdeling en het HIT-Team van de KMar hebben behoefte aan meer personeel. De TCI- afdeling is op sterkte.

De functies bij de afdeling RIO van de LrC waren ten tijde van het onderzoek niet ingevuld.

Kennis en opleiding

Het personeel van de infodesk van het KPC heeft nimmer een opleiding of cursus gevolgd. Het duurt lang voordat een CIE-cursus wordt verzorgd bij het KPC. Soms worden CIE-cursussen gemist door gebrek aan financiën.

Het personeel van het RST beschikt over de nodige kennis en volgt regelmatig opleidingen.

Het personeel van de info-afdeling van de KMar heeft een aantal opleidingen gevolgd maar er is ruimte voor verhoging van het kennisniveau.

Het personeel van de TCI van de KMar is voldoende opgeleid.

Sturing en controle

In het JVO zijn besluiten genomen ten aanzien van het vastleggen en het verstrekken van DNA resultaten en de landen hebben afgesproken om het beheer van ICT voorzieningen gezamenlijk in te richten en te regelen. Hiernaast zal er een instructie voor de CIE-Officier van Justitie en een nieuwe CIE-regeling worden ingevoerd.

Er is een CIE-officier van Justitie die een overkoepelende rol heeft in de CIE-informatiepositie.

Ten tijde van het onderzoek gaf het Openbaar Ministerie geen (directe en structurele) sturing aan de infodesk van het KPC.

Verder is er een stuurgroep die beslist over de preweegdocumenten, projectvoorstellen en projectplannen ten behoeve van de opsporing. Deze stuurgroep stelt de relevante thema's vast en verzoekt de info-units om terzake gericht informatie te verzamelen, veredelen en verstrekken.

Het KPC heeft een divisiehoofd Informatie & Ondersteuning. Hij overlegt met de teamleiders Infodesk. Binnen de Infodesk is er overleg tussen de teamleiders en de analisten en wordt dagelijks briefing gehouden met het personeel.

Bij de CIE van het KPC vindt dagelijks briefing plaats en daarbij worden alle bijzonderheden besproken.

De sturing binnen de Unit Informatie & Expertise van het RST vindt plaats door de coördinatoren. De coördinatoren leggen verantwoording af aan het unithoofd. De operationele chefs controleren of geregistreerd wordt en of dit correct wordt gedaan. Binnen de unit TCI van het RST is de sturing gericht op het runnen van informanten en de vastlegging van informatie.

De Kustwachters zijn verplicht om bijzonderheden te registreren en de leidinggevenden, houden actief toezicht daarop.

Bij de KMar is er een hoofd informatie belast met de coördinatie en sturing. Er is een werkgroep die sturing geeft aan het informatieproces.

Materiële middelen

Voor de verzameling van informatie gebruikt de infodesk het Actpol- en het BMS systeem en voor de analyse wordt het programma I-Base of I-Two gebruikt. Deze systemen zijn korps breed gelinkt waardoor informatie beschikbaar is voor infodesk. Het verzamelen van informatie via het Actpolsysteem was tijdens het onderzoek beperkt maar het KPC had ondertussen het systeem geüpgraded door toevoegen van een module "Opsporing". Het systeem zou tevens verder worden uitgebreid door onder andere invoeren van een module "Informatie". Het KPC heeft volgens respondenten onvoldoende apparaten om gegevensverkeer uit te lezen om informatie te verzamelen.

Informatieverzameling door de CIE van het KPC geschiedt voornamelijk via de informanten. De CIE gebruikt een software 'notebook'. Het systeem is beveiligd maar verouderd. De runners van de CIE van het KPC hebben niet altijd beltegoed om de nodige contacten te leggen met de informanten en is ook geen veilige plaats (safe house) om de contacten met de informanten te bevorderen. Daarnaast zijn de dienstenvoertuigen van de CIE van het KPC wegens hun slechte staat aan vervanging toe.

Het RST gebruikt SUMM-IT-systeem en een software systeem Xiraf. Hiernaast heeft het RST toegang tot het BMS systeem van het KPC. De materiële middelen bij het RST zijn voldoende en optimaal maar de computersystemen zijn niet geïntegreerd met de computers van de andere diensten.

De Kustwacht gebruikt het Actpol-systeem. Er is een maritieme applicatie in het systeem ingevoerd. De KMar gebruikt het Actpol en het BMS-systeem. Volgens de respondent van de info-afdeling biedt het SUMM-IT systeem betere perspectieven dan het Actpolsysteem. Bij de KMar is er ruimte om de beschikbare middelen van de info-afdeling van de KMar te verbeteren.

De TCI van de KMar heeft voldoende financiële middelen om onder andere tipgelden en andere kosten in het kader van runnen van informanten te dekken. De materiële middelen zijn in principe voldoende. De computerprogramma's moeten geüpgraded worden. De respondenten achten dat het SUMM IT-systeem meer mogelijkheden biedt dan het Actpolsysteem.

De LrC heeft de benodigde computersystemen maar er ontbreken interceptiemiddel en programma's voor de digitale rechercheurs.

Informatieverzameling

Innen en opslaan

KPC

De infodesk van het KPC gebruikt verschillende bronnen om informatie te verzamelen, waaronder: startinformatie, rest informatie van een afgerond of lopend onderzoek, open bronnen, interne datasystemen en informatie verstrekt door lokale en internationale partners. Verder worden (semi) overheidsinstanties ook benaderd om informatie te verzamelen. Inwinning van informatie in het buitenland geschiedt door middel van grote rechtshulpverzoeken, via de liaisons en de vertegenwoordigers van de landen in Curaçao, of rechtstreeks bij buitenlandse opsporingsorganisaties. Een knelpunt bij de verzameling van informatie door Infodesk is dat de opsporingsdiensten onder de RID gesplitst zijn, te weten in de DCR en de DGC. Het komt voor dat deze divisies over dezelfde informatie beschikken, terwijl die niet met elkaar gedeeld wordt.

Informatieverzameling door de CIE van het KPC geschiedt voornamelijk via de informanten.

De registratie van de verzamelde informatie vindt plaats in de beschikbare datasystemen van de infodesk en de CIE. Er zijn echter knelpunten bij het opslaan van informatie. De korpsleden moeten meer worden gemotiveerd om informatie in het Actpolsysteem te registreren. Naast het Actpolsysteem vindt ook registratie plaats in Word programma. Informatie van onderzoeken wordt ook (processen-verbaal) op USB-sticks opgeslagen. Dit leidt ertoe dat de infodesk achter informatie moet aanlopen door rechtsreeks contact op te nemen met de betrokken organisatieonderdelen of personen.

Volgens het MT van het KPC is geïnvesteerd in de verbetering en er zijn goede resultaten behaald.

RST

Politie-informatie wordt verkregen vanuit diverse bronnen waaronder partners, rechtshulpverzoeken, restinformatie en sociale media. De informatieverzameling bij de TCI is vergelijkbaar met de procedure bij de CIE (TCI' van het KPC). De registraties worden gedaan in de beschikbare IT voorzieningen. Het RST personeel is gewend met het muteren in een informatiesysteem, maar dit proces is voor verbetering vatbaar.

Kustwacht

Het verzamelen, analyseren en delen van criminele inlichtingen bij Kustwacht is een verantwoordelijkheid van het Maritieme Informatie Knooppunt (MIK) van de KW. Algemene informatie uit het veld wordt verzameld door het varende en vliegend personeel op de steunpunten dat verplicht is om alle handelingen en bruikbare informatie of gegevens te melden aan de meldkamer en deze vast te leggen.

KMar

De informatie afdeling van de KMar raadpleegt alle beschikbare systemen, zoals Actpol, BMS, Bedrijfsprocessensysteem KMar (BPS). Het vergaren van informatie geschiedt middels human Intel, restinfo uit onderzoeken en informatie over aangehouden verdachten, (onder meer telefoons die uitgelezen zijn). Het registratiegedrag van het personeel is voldoende.

De TCI van de KMar ontvangt informatie door het runnen van informanten.

LrC

Ten tijde van het onderzoek verzamelde de LrC geen criminele inlichtingen. Alle informatie wordt uitsluitend via open bronnen en vorderingen verzameld.

Samenwerking

Diverse organisaties hebben aangegeven dat de ICT-infrastructuur van de opsporingsdiensten gecompartmenteerd is. Om dit knelpunt op te lossen hebben de ministers van Justitie van het koninkrijk in 2012 afgesproken om met een gezamenlijke ICT-voorziening te komen. Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan deze voorziening, zodat alle schotten tussen de systemen worden verwijderd. Verder blijkt dat er geen landelijke databank is.

Het OM heeft een aantal projecten opgestart zoals “tur wowo riba bo”, “proyekto duradero” en “ veilig ondernemen”. Tevens werken diverse organisaties samen zoals de douane, politie en de belastingdienst om ondermeer de informatiepositie te versterken (projekto duradero). De partners streven naar een integrale aanpak.

Het OM, KPC, douane, veiligheidsdienst en de KMar zitting in de werkgroep Hato. De CIE-units komen wekelijks bij elkaar om informatie uit te wisselen. Samenwerking tussen het RST en het KPC vindt plaats op het gebied van digitale opsporing (twinning). Het RST werkt vrij intensief samen met de KMar en het KPC.

In het kader van samenwerking met andere organisaties heeft de KMar medewerkers aan het MIK bij de kustwacht ter beschikking gesteld. De KMar biedt ondersteuning aan de Intel-afdeling van de diverse politiekorpsen (dus ook het KPC).

Het belang van een landelijke databank danwel een centrale informatieknooppunt wordt door de meeste organisaties onderkend. Tegen het beschikbaar stellen van een gezamenlijke databank worden ook mogelijke nadelen genoemd.

Informatie veredeling

Analyse vindt plaats bij de Info-teams naar aanleiding van de geconstateerde behoefte aan informatie bij de leiding van het korps en de stuurgroep en op basis van de vastgestelde geprioriteerde thema's. Door de infodesk van het KPC en Team Intake & Monitoring (verder TIM) van het RST worden criminaliteitsbeeld analyse verricht, die leiden tot preweegdocumenten en projectvoorstellen voor besluitvorming.

Bij de Kustwacht moet de veredeling door het MIK geschieden. De mogelijkheden om informatie te veredelen bij de Kustwacht zijn beperkt. Er kunnen daardoor geen analyses of trendrapportages zoals een CBA – maritiem opgesteld worden.

Bij de KMar vindt veredeling van informatie plaats door analisten. Effectieve inzet van deze analisten is afhankelijk van de mate waarin op operationeel niveau informatie wordt vergaard en vastgelegd.

Informatieveredeling geschiedt zeer beperkt bij de Landsrecherche. De uit open bronnen verkregen informatie wordt geverifieerd.

Informatieverstrekking

Er zijn verstrekings-instructies voor zowel de CIE Officier (aanwijzing) als voor de opsporingsdiensten. Deze instructies schrijven voor welke informatie kan worden gedeeld en bepalen tevens aan welke instanties/personen de informatie kan worden verstrekt. Het verstrekken van algemene politie-informatie geschiedt door de infodesk. In de praktijk wordt de verstrekte informatie niet altijd tijdig gebruikt. De verstrekte informatie moet actueel zijn, omdat verouderde informatie door verandering van omstandigheden wellicht niet meer bruikbaar is.

Er vindt ook informatieverstrekking plaats tussen de infodesk en CIE waar informatie kan worden gedeeld die nog niet aan de tactische opsporingsunits kan worden

verstrekt. Informatie van de infodesk die in een bijeenkomst ondermeer aan de CIE-officier is verstrekt kan binnen het CIE-overleg verder besproken worden. Informatie kan ook door middel van een presentatie aan het onderzoeksteam of het MT worden verstrekt.

Informatiedeling vindt plaats tussen het KPC en andere lokale en internationale opsporingsorganisaties. De informatiedeling kan op verzoek geschieden maar ook spontaan.

Het belangrijkste uitgangspunt van de CIE is het bron-afschermingsbelang. Indien bij verstrekking risico's zijn ten aanzien van de verhulling van de identiteit van een informant, blijft de verstrekking achterwege. De verstrekking geschiedt door middel van het opstellen van een proces-verbaal.

De CIE van de kustwacht overlegt met CIE van andere opsporingsdiensten. Daar wordt informatie met elkaar gedeeld met bronbescherming.

De KMar deelt informatie omtrent reisbewegingen van personen binnen het koninkrijk. Er is echter ruimte om de toegankelijkheid tot dit soort informatie te verhogen.

Informatieverstrekking tussen de diensten vindt ook plaats binnen overlegplatforms.

De Landsrecherche wisselt geen gegevens uit met andere opsporingsdiensten binnen het Koninkrijk¹.

Een gerenommeerde deskundige op het gebied van opsporing en informatie stelt dat er een landelijke databank onder beheer van het Korps moet worden ingericht, waarbij uitdrukkelijk als uitgangspunt dient te gelden dat zoveel mogelijke informatie wordt verstrekt aan de tactische opsporingseenheden. Diverse respondenten onderkennen het belang van het voorgaande. De bevroagden ondervinden obstakels bij de informatieverstrekking.

---

¹ Inspectieonderzoek van de Raad voor de rechtshandhaving naar de uitwisseling van gegevens in het kader van opsporing binnen het Koninkrijk (december 2015).

Conclusie

Ondanks het feit dat de opsporingsdiensten in Curaçao afdelingen in hun organisatie hebben opgenomen die belast zijn met het verzamelen, veredelen en verstrekken van algemene- politie-en CI-informatie, concludeert de Raad dat er inspanningen moeten worden gedaan om de informatiepositie van de opsporingsdiensten in Curaçao te versterken. Niet alle diensten beschikken over de nodige personele capaciteit, voldoende middelen en opleidingen om de taken in het kader van informatie uit te voeren. Bovendien onderhouden de diensten geen contact met de samenleving als strategie voor de informatieverzameling en zijn de computers niet geïntegreerd. Tevens moet het registratiegedrag worden verbeterd. Er is ruimte om de verstrekking van informatie te verbeteren door invoering van een landelijke databank.

Aanbevelingen aan de Minister

Algemeen

1. Overweeg de mogelijkheid tot invoering van een landelijke databank om de samenwerking te bevorderen en de informatiepositie te versterken.

Ten aanzien van het OM

1. Draag zorg om op korte termijn het traject tot invoering van een instructie CIE-Officier van Justitie en een nieuwe CIE-regeling af te ronden;
2. Belast op korte termijn een OvJ met het toezicht en sturing op de Algemene Politie-informatie.

KPC

1. Draag zorg om de openstaande vacatures in te vullen;
2. Draag zorg om het personeel voortdurend bij- en om te scholen;
3. Draag zorg om de nodige materiële middelen beschikbaar te stellen;

Ten aanzien van de Kustwacht

1. Draag zorg voor de formalisering en versterking van de maritieme informatiepositie.

Ten aanzien van de LrC

1. Draag zorg voor de opvulling van functies van de afdeling RIO bij de LrC.

1

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Het onderwerp van deze inspectie betreft de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de informatiepositie van Justitie in Curaçao.

De bestrijding van criminaliteit is afhankelijk van de informatiepositie van de Justitie. Mede op grond van eerdere onderzoeken constateerde de Raad dat er doublures en leemtes bestaan in de processen over de informatievoorziening. Hierna volgen enkele knelpunten die uit vorige onderzoeken van de Raad aan het licht zijn gekomen:

- De verstrekking van gegevens vindt beperkt plaats en is voor een belangrijk deel afhankelijk van persoonlijke contacten tussen individuele opsporingsambtenaren in de landen.
- De lokale info-units in de landen functioneren niet op voldoende niveau.
- De pogingen om te komen tot een samenwerkingsverband om gezamenlijk informatie te verzamelen, analyseren en onderling uit te wisselen leiden niet tot het gewenste resultaat.
- Er is onvoldoende sturing op het proces inwinnen en veredelen van informatie.
- De informatievoorziening binnen de opsporingsdiensten voldoet vaak niet aan de planvorming.

Gegeven het belang van een gezonde en sterke informatiepositie voor alle opsporingsdiensten, heeft de Raad ervoor gekozen om één van de onderzoeken in 2016 te wijden aan de informatiepositie van Justitie in Curaçao. Binnen de informatiepositie is het informatieproces van eminent belang. Het informatieproces kent drie fasen: informatieverzameling, informatieverwerking (=veredeling) en informatieverstrekking. Onder informatieverzameling wordt verstaan zowel informatie-inwinning als informatievastlegging.

1.2. De Onderzoeksvraag

De centrale onderzoeksvraag luidt als volgt:

In hoeverre wordt informatie verzameld, veredeld en uitgewisseld door de opsporingsdiensten in Curaçao?

Ter beantwoording van deze onderzoeksvraag zijn de volgende deelvragen geformuleerd:

- In hoeverre vindt informatieverzameling plaats?
- In hoeverre vindt informatieveredeling plaats?
- In hoeverre vindt informatieverstrekking plaats?
- Hoe verloopt de samenwerking?

1.3. Doelstelling en toetsingskader

Met dit onderzoek wil de Raad nagaan hoe en in hoeverre informatie bij de diverse opsporingsorganisaties wordt verzameld, veredeld en uitgewisseld. De Raad zal eventuele doublures en leemtes aanduiden en zal tevens aangeven hoe de informatiepositie kan worden verbeterd. Daarmee wil de Raad een bijdrage leveren tot verbetering van de kwaliteit van de Justitiële Informatiepositie in Curaçao.

Als toetsingskader hanteert de Raad hoofdzakelijk de plannen van de verschillende organisaties en literatuur met betrekking tot de wijze van verzamelen, veredelen en verstrekking van informatie.

1.4. Onderzoeksaanpak en - methode

1.4.1. Het onderzoeksteam

Het onderzoek is uitgevoerd door de inspecteurs van de Raad in de maanden januari 2016 tot en met juli 2016. De inspecteurs hebben elkaar wederzijds ondersteund.

1.4.2. Reikwijdte onderzoek

Het onderzoek richt zich op de informatiepositie van Justitie in Curaçao en wordt verricht over de periode januari 2011 tot en met juni 2016. Nadruk zal worden gelegd op de wijze waarop de drie fasen van het informatieproces zijn ingericht en in hoeverre die inrichting voldoet aan de behoeften van de opsporingsdiensten. De informatieverstrekking tussen de diverse opsporingsdiensten is in 2015 reeds onderzocht. De resultaten van dat onderzoek zal de Raad in dit onderzoeken betrekken.

De samenwerking tussen de justitiële organisaties wordt beperkt tot de lokale samenwerking tussen de diensten. De samenwerking tussen de landen is eerder onderzocht.

Afbakening geschiedt verder ook door onderzoek te doen naar de informatiepositie van een beperkt aantal organisaties binnen de justitiële keten. Het gaat dan om slechts de informatiepositie van de opsporingsdiensten.

1.4.3. Onderzoeksmethode

Het onderzoeksteam heeft allereerst een juridisch- en literatuuronderzoek uitgevoerd. Vervolgens is onderzocht, door het bestuderen van – onder andere – beleidsplannen, werkprocedures, rapporten en werkplannen hoe de diverse organisaties invulling geven aan de eigen informatiepositie en op welke wijze de drie fasen van het informatieproces zijn ingericht en in hoeverre die inrichting voldoet aan de behoeften van de opsporingsdiensten. Ten slotte zijn, om het beeld te completeren, interviews afgenomen van de betrokken medewerkers van de organisaties.

Het veldonderzoek vond plaats door individuele interviews met functionarissen van het Openbaar Ministerie, het Recherche samenwerkingsteam, de Kustwacht, de Koninklijke Marechaussee, de Landsrecherche en het Korps Politie Curaçao.

Van alle interviews zijn gespreksverslagen opgesteld en alle geïnterviewde personen werden in de gelegenheid gesteld om de verslagen van hun interviewgesprek te verifiëren. De gespreksverslagen zijn vastgelegd nadat ze door de betrokken personen op inhoud zijn geaccordeerd.

1.5. Leeswijzer

Dit rapport bestaat uit vier hoofdstukken. Het begint met de samenvatting, conclusies en aanbevelingen. In het eerste hoofdstuk zijn aanleiding, doelstelling van het onderzoek, de diverse onderzoeksvragen en de onderzoeksaanpak en de methode uitgewerkt. Hoofdstuk twee behelst een beschrijving van de bevindingen van dit onderzoek. In hoofdstuk drie worden de bevindingen geanalyseerd en beoordeeld en hoofdstuk vier bevat de conclusies en aanbevelingen.

2

2. Bevindingen van het onderzoek

2.1. Organisatie

2.1.1. Inrichting

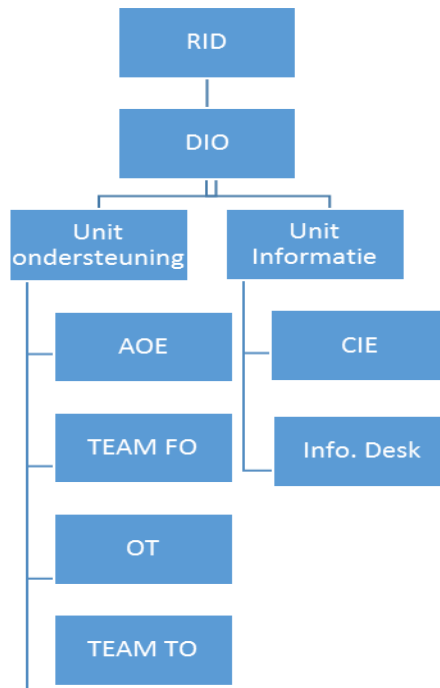
Ten einde het proces om informatie te verzamelen, veredelen en verstrekken op een professionele wijze uit te voeren, is het noodzakelijk dat de organisatieonderdelen afdelingen/teams hebben die specifiek met deze taken zijn belast.

De informatiehuishouding bij de opsporingsdiensten bestaat uit een criminele inlichtingen eenheid (CIE), sinds kort wordt dit team ook aangeduid als Team Criminele Inlichtingen (TCI), en daarnaast bestaat de informatiehuishouding bij de opsporingsdiensten uit een infodesk. De LrC heeft op papier een informatie-onderdeel genaamd RIO, dat nog niet operationeel is. De CIE's opereren onder leiding van een CIE-officier van justitie en wordt beheerst door een CIE-regeling.

KPC

Het KPC heeft een Recherche Informatie Dienst (RID) die onderverdeeld wordt in twee units te weten: Unit Ondersteuning en Unit Informatie. De infodesk en de CIE zijn onderdeel van de Unit Informatie. De Infodesk is belast met het verwerken van de algemene politie-informatie en de CIE is belast met de verwerking van criminele informatie. De infodesk levert start, sturings- en bewijsinformatie.

Hieronder volgt de structuur van de RID:

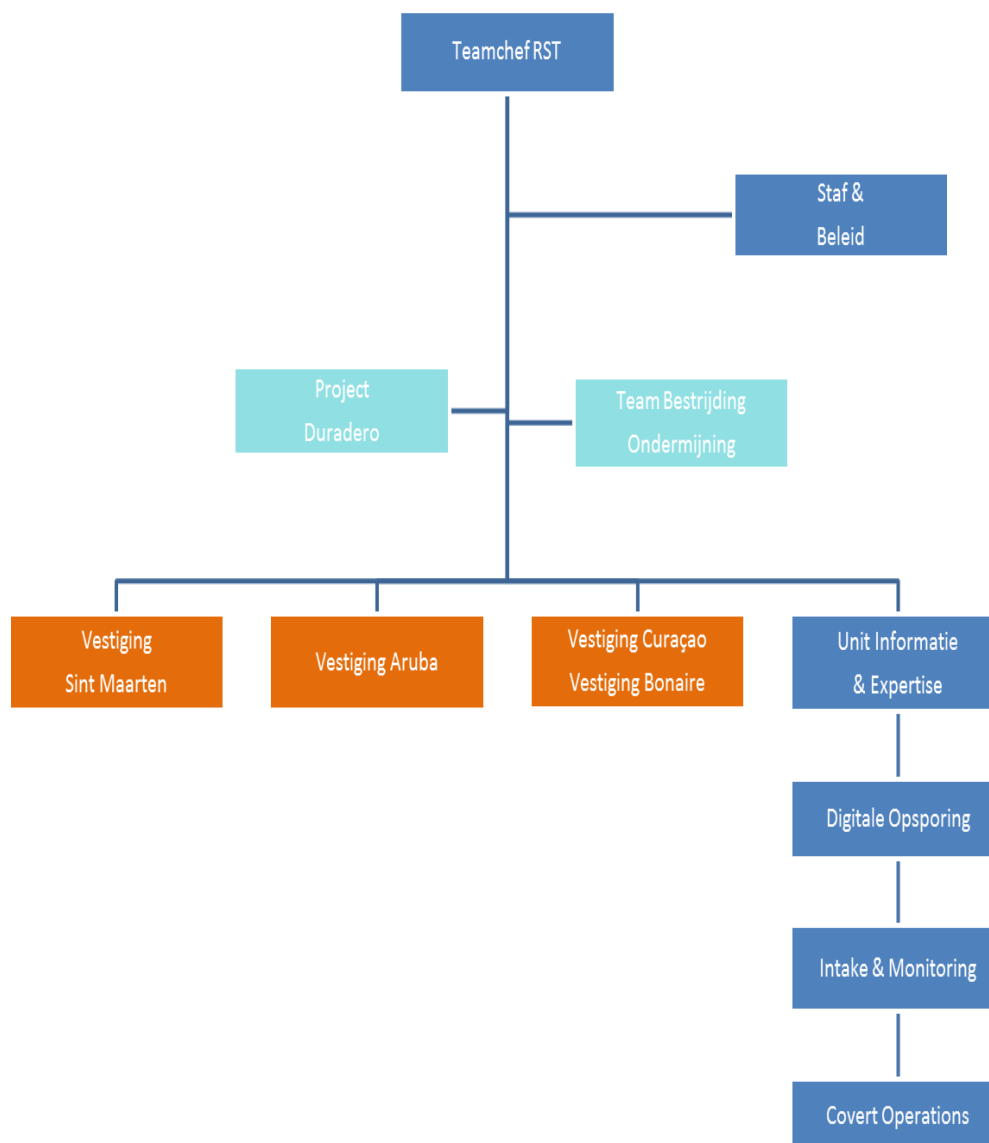

RST

Het RST heeft een Unit Informatie & Expertise. Deze unit bestaat uit de volgende onderdelen: Team Intake & Monitoring (TIM), Team Criminele Inlichtingen (TCI), Team digitale opsporing en Team Speciale Operaties. Het TIM handelt de verzoeken tot informatieverstrekking en rechtshulpverzoeken af, stelt pre weeg documenten en projectvoorstellen op, analyseert informatie en maakt ten behoeve van de tactische teams van zowel de lokale korpsen (waaronder KPC) als het RST. Binnen het team zijn er analisten, informatierechercheurs en projectvoorbereiders werkzaam.

Het TCI is belast met het vergaren van criminele informatie door informanten te runnen.

De structuur van het RST ziet er als volg uit:

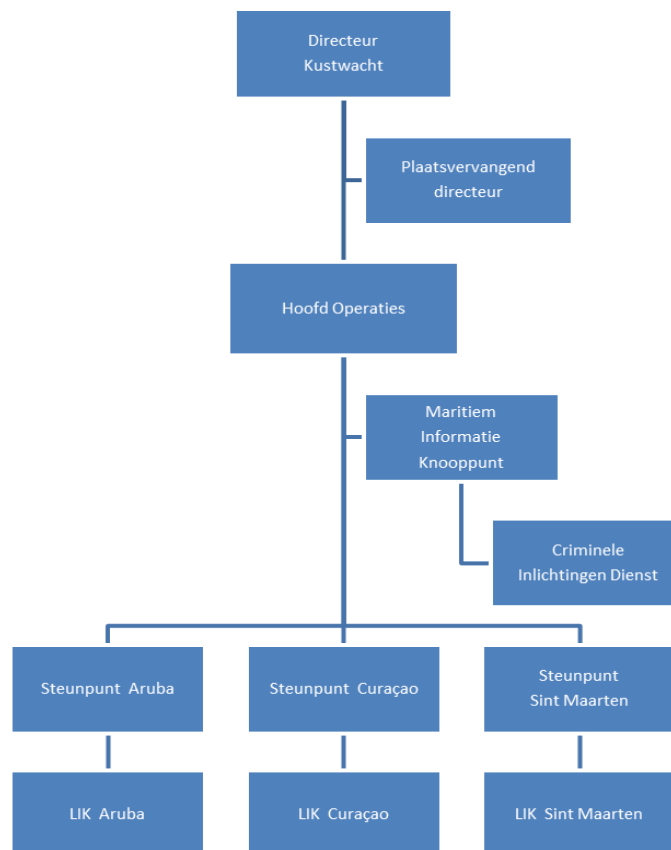
Kustwacht

De informatie huishoudingsorganisatie van de Kustwacht is in oprichting en zal formeel bestaan op centraal niveau uit een Maritiem Informatie knooppunt (MIK) en landelijk bij elk steunpunt uit een Lokaal Informatieknooppunt (LIK). In de loop der jaren is de visie

omtrent de structuur van de informatiehuishouding bij de kustwacht gewijzigd. Die visie is neergelegd in het maritiem informatiebeleidsplan. Het verzamelen, analyseren en herverdelen van informatie en inlichtingen is een taak voor het MIK. Het MIK onderhoudt ook contact met internationale politiediensten. Het aangaan en onderhouden van contact met lokale ketenpartners is een verantwoordelijkheid van de maritieme steunpunten.

Het LIK verzamelt veldinformatie en inlichtingen van lokale ketenpartners. De verzamelde data wordt met het MIK gedeeld die de informatie analyseert en verrijkt.

De structuur is als volgt:

KMar

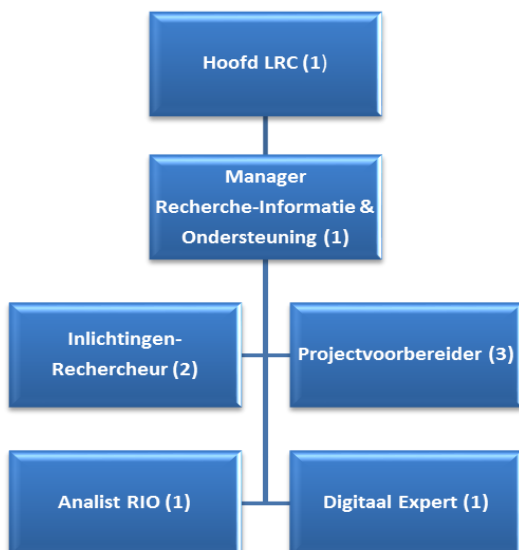
De informatie unit in het caribisch gebied van de KMar is onderverdeeld in een informatie- en Inlichtingen (TCI) afdeling. De informatie afdeling is onderverdeeld in drie teams te weten: een frontoffice, een backoffice, en een Hato Intel team (HIT). De taak van de informatie afdeling is onder andere het afhandelen van informatieverzoeken, het maken van informatieproducten waaronder pre weegs- en project voorstellen. Het HIT houdt zich bezig met het uitlezen van gegevensdragers.

Het TCI vergaart criminele inlichtingen onder informanten (runnen).

LrC

De informatiehuishouding van de Landsrecherche is in opbouw. De Raad heeft het voorgaande in eerdere inspectieonderzoeken reeds geconstateerd, en constateert anno 2016 dat de situatie (vrijwel) ongewijzigd is gebleven. De processen (verzamelen, veredelen, uitwisselen) zijn niet beschreven. Een informatie-afdeling moet nog worden opgericht en zal Recherche Informatie en Ondersteuning (RIO) worden genoemd.

De structuur is als volgt:

2.1.2. Capaciteit

Voor de taakuitoefening is het noodzakelijk dat de personele capaciteit voldoende is. De vastgestelde formatie geldt hierbij als uitgangspunt.

KPC

Volgens het inrichtingsplan van het KPC moet het team Infodesk bestaan uit:

Teamleider info-lokaal	1
Informatierechercheur B	1
Informatierechercheur A	2
Projectvoorbereider B	1
Projectvoorbereider A	2
Analist C	1
Analist B	2
Analist A	2
Recherche assistent A	3

Uit het onderzoek blijkt dat de bezetting van de Infodesk bestaat uit een teamleider, twee informatierechercheurs (1 boven sterkte), één analist B en één recherche assistent. De functies van Informatierechercheur A, Projectvoorbereider A en B en analist A en C zijn niet opgevuld en er bestaat vacature voor één analist B en twee recherche assistenten. Uit eerdere onderzoeken van de Raad blijkt dat door het gebrek aan personele capaciteit de Infodesk geen projectvoorstellen aan de tactische teams (bijvoorbeeld het Atrako-team) levert.

Volgens het inrichtingsplan van het KPC is de samenstelling van het team CIE als volgt:

Teamleider CID	1
Runner CID B	2
Runner CID A	4
Recherche assistent A	1

De CIE van het korps bestaat uit één teamleider, vier runners en één analist. In de praktijk heeft het team behoefte aan één coördinator als tweede leidinggevende. Vanwege de behoefte aan een tweede leidinggevende wordt één van de runners als

plaatsvervangende teamleider ingezet. De consequentie is dat in de praktijk alleen één koppel kan worden ingezet als runners. De informatievergaring geschiedt steeds door (minimaal) twee CIE-ambtenaren (de runners), waarbij de informant op een heimelijke wijze wordt ontmoet. Ideaal zou een bezetting zijn van acht runners zodat vier koppels ingezet kunnen worden om de verschillende onderzoeksthema's te borgen.

RST

Het personeel van het RST is qua formatie op sterkte. Er zijn info-rechercheurs, projectvoorbereiders en analisten werkzaam bij het RST. Het RST wenst echter uitbreiding van het personeel met een tactisch-strategisch analist.

Kustwacht

De functies van analist en informatiemakelaar bij het MIK van de Kustwacht zijn vacant. De KMar heeft informatierechercheurs aan de Kustwacht ter beschikking gesteld om taken met betrekking tot maritieme en luchtvaart informatie uit te voeren bij het MIK. De Kustwacht heeft behoefte aan eigen personeel maar er is nog geen besluit van het Land genomen om de functies te formaliseren.

KMar

De front Office in Curaçao heeft een coördinator als directe leidinggevende, een senior medewerker en een medewerker.

De backoffice heeft een coördinator als directe leidinggevende, een project voorbereider, een veredelaar en een operationeel- en een tactisch analist. De functie van tactisch analist is vacant en er is geen project voorbereider en veredelaar. Het knelpunt is dat door instroom, doorstroom en uitstroom (IDU) de vacatures open komen te staan. Personeelsleden solliciteren voor andere functies of vertrekken terug naar Nederland. Er moet dan een sollicitatie proces worden gevolgd om weer personeel te werven. Hierdoor blijven bepaalde functies voor een periode vacant.

Het HIT-team heeft een senior medewerker en drie medewerkers. De KMar vindt dat het ideaal zou zijn om binnen dit team vijf medewerkers te hebben.

De info-afdeling heeft behoefte aan meer personeelsleden. De KMar stelt desgewenst personeel aan de diensten beschikbaar bijvoorbeeld als er analyse moet worden gedaan. Door gebrek aan capaciteit kon de KMar niet aan een recentelijk verzoek van het KPC voldoen om een analist ter beschikking te stellen. Daarnaast is er behoefte aan OSINT-personeel (Open Source Intelligence). De inzet van dergelijk personeel is

tegenwoordig heel erg belangrijk om de informatie positie te versterken. Er kan veel informatie uit open bronnen ('social media') worden verzameld.

Onder het hoofd TCI staat een teamleider die leiding geeft aan de operaties. Verder is er op Curaçao twaalf personeelsleden bestaande uit Intel medewerkers (runners) en analisten.

LrC

De afdeling RIO van de LrC zal moeten bestaan uit twee financiële rechercheurs, één analist en één afdelingshoofd. Het voornemen om een RIO te operationaliseren wordt jaarlijks in de jaarplanningen opgenomen. De functie van coördinator operationele zaken (COZ) was ten tijde van het onderzoek nog steeds vacant. Ten tijde van het onderzoek heeft de organisatie twee criminele inlichtingen rechercheurs geworven die volgens planning op korte termijn in dienst zouden treden. Voornoemde rechercheurs zullen na de oprichting van de afdeling RIO met het verzamelen van informatie worden belast.

2.1.3. Kennis en opleiding

Om de kwaliteit van de informatiepositie van de diensten te borgen en versterken moet het personeel specialistische opleidingen volgen. De diensten moeten in dit kader zorg dragen dat het personeel wordt bijgeschoold om haar taak op een adequate manier te vervullen.

KPC

Het personeel van de infodesk van het KPC heeft nimmer een opleiding of cursus gevolgd. Het duurt lang voordat een CIE-cursus voor het betrokken personeel van het KPC wordt verzorgd en soms worden cursussen gemist door gebrek aan financiën.

RST

Het personeel van het RST beschikt over de nodige kennis en volgt regelmatig opleidingen. Het RST heeft een opleidingsmatrix ontwikkeld waarin in- en doorstomeisen per functie staan vermeld.

KMar

Er is ruimte om het kennisniveau van het personeel van de info-afdeling van de KMar te verhogen. Om met informatie te werken is het gewenst dat alle informatie rechercheurs van de info-afdeling de basis opleiding analist hebben gevolgd. Dit is niet het geval bij

de KMar. Het personeel heeft wel opleiding gevolgd op het gebied van internet rechercheren, rechtshulpverzoek, analyseren en informatie en dreigingsschatting. De Politieacademie in Nederland biedt goede opleidingsmogelijkheden maar het personeel kan niet langdurig naar Nederland worden gestuurd. In plaats daarvan wordt een docent voor een korte duur ingevlogen, aldus de bevrageden.

Het personeel van de TCI van de KMar is voldoende opgeleid. De teamleden beschikken over recherche achtergrond en moeten tenminste de cursus CID hebben gevolgd. Er is een cursus 'zicht op CID' en een cursus voor runners. Voordat een medewerker van de KMar naar Curaçao wordt uitgezonden wordt die in Nederland opgeleid. Er worden ook vervolg opleidingen in Curaçao gehouden. De KMar nodigt andere diensten uit om aan de cursussen deel te nemen en probeert zoveel mogelijk om de kosten laag te houden. Een knelpunt is dat diensten soms geen personeelsleden vrijmaken om de cursussen te volgen.

2.1.4. Sturing en controle

Sturing is gericht op de verzameling, veredeling en verstrekking van informatie om aan de kennisbehoefte te voorzien. De sturing op de informatie is een belangrijk onderdeel van het proces. Sturing is mogelijk op vier niveaus: strategisch (beleid), tactisch (voorbereiden en kiezen) en operationeel (uitvoerend) niveau.

In het JVO zijn besluiten genomen ten aanzien van het vastleggen en het verstrekken van DNA resultaten. De landen zouden voor de noodzakelijke wetgeving zorgdragen om de vastlegging en verstrekking van DNA resultaten te vereenvoudigen. Voorts zijn de landen in het kader van een optimale informatie-uitwisseling binnen en tussen de rechtshandhaving ketens overeengekomen om het beheer van ICT voorzieningen gezamenlijk in te richten en te regelen.² Hiernaast is er een instructie voor de CIE-Officier van Justitie en zal er een nieuwe CIE-regeling worden ingevoerd.

Er zijn instructies voor de CIE Officier (aanwijzing) en de diensten. Er is ook een CIE-regeling. Er wordt aan een nieuwe CIE-regeling gewerkt. Hierbij wordt voor zover

---

² Onderlinge regeling inzake de ICT-voorziening in de rechtshandhavingketen van Curaçao, van Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Samenwerkingsregeling ICT Rechtshandhavingketen Curaçao, Sint Maarten en Bonaire, Sint Eustatius en Saba).

mogelijk gestreefd naar concordantie tussen CUA, AUA, SxM en de BES. ter voorkoming van tegenstrijdigheden.

Er is een CIE-officier van Justitie die een overkoepelende rol heeft in de CIE-informatiepositie. Om beter sturing te kunnen geven aan het CIE-informatieproces en het risico te voorkomen dat informatie wellicht onbewust zou kunnen worden gebruikt, doet de CIE-officier van Justitie geen Zwacri-zaken. De CIE-Officier van Justitie stuurt het CIE-informatieproces op de volgende manieren:

1. de CIE-officier van Justitie moet geïnformeerd worden over het aanwervingsproces van informanten;
2. de CIE-officier van Justitie verleent toestemming om een informant in- en uit te schrijven;
3. de CIE-Officier van Justitie kan de CIE bakken controleren en de administratie (registratie) doornemen;
4. de CIE-officier van Justitie bepaalt wanneer een informatie gedeeld moet worden; en
5. de CIE-Officier van Justitie neemt deel aan bronnen bespreking.

Deze werkwijze hanteert de CIE-officier bij alle CIE/TCI. Wegens het vertrouwelijke karakter van de CIE-informatie heeft alleen de CIE-officier van Justitie zicht op de informatie.

Ten tijde van het onderzoek gaf het Openbaar Ministerie geen (directe en structurele) sturing aan de infodesk van het KPC. Indien in een specifieke zaak sturing noodzakelijk was, werd een beroep gedaan op de desbetreffende zaaksofficier van Justitie. De behoefte aan sturing door het OM is bekend en er is een verzoek daartoe ingediend bij het OM, welk verzoek naar verwachting zal worden ingewilligd.

Op basis van preweegdocumenten, projectvoorstellen en projectplannen neemt de stuurgroep beslissingen ten behoeve van de opsporing. Ook stelt de stuurgroep relevante thema's vast en verzoekt de info-units om terzake gericht informatie te verzamelen, veredelen en verstrekken.

KPC

Het divisiehoofd van het KPC overlegt met de teamleiders van de Infodesk. Binnen de Infodesk is er overleg tussen de teamleiders en de analisten en wordt dagelijks briefing gehouden met het personeel. Verder overlegt de Infodesk met het team CIE. Deze

overleggen strekken ertoe om (bruikbare) informatie te verzamelen, veredelen en uiteindelijk te verstrekken.

Bij de CIE van het KPC vindt dagelijks briefing plaats en daarbij worden alle bijzonderheden besproken. Alle afspraken met informanten moeten genoteerd worden. De gesprekken met de informanten moeten in een verslag worden vastgelegd. Daarnaast wordt altijd mondeling ruggespraak gehouden met de teamleider. De lijnmanagers zijn alleen belast met strategisch beleid.

RST

De sturing bij het RST vindt plaats door de coördinatoren die verantwoording afleggen aan het unithoofd. De sturing is gericht op de verdere verhoging van de kwaliteit van de informatieverzameling en het registratiegedrag. De operationele chefs controleren of geregistreerd wordt en of dit correct wordt gedaan.

De TCI (RST) wordt intern aangestuurd door de leidinggevenden. De sturing is gericht op het runnen van informanten en het verzamelen veredelen en vastlegging van informatie. Er wordt ook op analyse en beheer van Zwacri-informatie gestuurd.

Kustwacht

De Kustwachtters zijn verplicht om bijzonderheden te registreren in Actpol en de leidinggevenden, houden actief toezicht daarop. Het registratiegedrag wordt gestimuleerd door de medewerkers bewuster te maken van het feit dat zelfs handelingen en activiteiten die op het eerste gezicht als irrelevant zouden kunnen lijken, van belang kunnen zijn voor de maritieme informatiepositie. Op alle steunpunten is er een lokaal informatiemedewerker. De eigen werknemers worden nu opgeleid door de Nederlandse politieacademie (MBO-3 niveau) en bestaande werknemers worden nu en dan ingezet bij de politie, waarbij hen meer het politiezintuig (wat is nu wel en niet verdacht, wie onderwerp je nu wel en niet aan een extra controle) bij te brengen.

KMar

Bij de KMar zijn de hoofden informatie en de hoofden TCI belast met de sturing op de informatie. Er is een werkgroep die sturing geeft aan onder andere het informatieproces. Het OM, KPC, douane, veiligheidsdienst, en de KMar hebben zitting in de werkgroep Hato. Daarbij wordt onder andere de volgende punten besproken: terrorisme en zwakke punten in het proces. De activiteiten van de werkgroep is gericht op veiligheid van de luchthaven.

2.1.5. Materiële middelen

De organisaties moeten over voldoende materiele middelen beschikken teneinde hun taakuitoefening te waarborgen.

KPC

De infodesk gebruikt het Actpol- en het BMS systeem om informatie te verzamelen en voor de analyse wordt het programma I-Base of I-Two gebruikt. De I-Base of I-Two moeten echter geoptimaliseerd worden. Deze systemen zijn korps breed gelinkt waardoor informatie beschikbaar is voor infodesk. Het KPC heeft volgens respondenten onvoldoende apparaten om gegevensverkeer uit te lezen. In de praktijk blijkt dat die essentieel zijn. Het verzamelen van informatie via het Actpolsysteem is beperkt. Het systeem bevatte ten tijde van het onderzoek slechts de module voor de politiedienst. De Raad vernam later van het MT van het KPC dat een module "Opsporing" in het Actpol-systeem is ingevoerd. Er is behoefte aan een module 'Informatie' voor de Infodesk zelf. Volgens de leiding van het KPC zou een module "Informatie" in de toekomst worden ingevoerd. Verder heeft het korps al investeringen gedaan om het systeem gebruiksvriendelijker te maken.

Het BMS-systeem is adequaat. De infodesk kan informatie uit dit systeem halen en invoeren. Hierdoor heeft de Infodesk zicht op belangrijke informatie en kan ook belangrijke informatie delen met voornamelijk grensbewaking.

De CIE beschikt over een software 'notebook' die gebruikt wordt om informatie te analyseren en een data base waarin CIE-registratie wordt bijgehouden. De database is beveiligd conform de CIE-regeling. Maar de software is verouderd en de licentie is verlopen. Wegens technische problemen van het Actpolsysteem bij de CIE, heeft de CIE geen inzage in de data van de andere afdelingen van het korps. Verder blijkt dat de runners van de CIE van het KPC niet altijd over beltegoed op hun werktelefoon beschikken. Een ander knelpunt bij de verzameling van CIE-informatie is dat er geen veilige plaats (safe house) is. De runners moeten de informant meenemen in de auto om tijdens de rit informatie in te winnen. De dienstenvoertuigen van de CIE verkeren niet in goede staat en moeten worden vervangen.

RST

De materiële middelen bij het RST zijn voldoende en functioneren optimaal. Behoudens criminele informatie, wordt politieke informatie centraal geregistreerd in SUMM-IT. Naast het SUMM-IT-systeem gebruikt het RST een software systeem Xiraf. Hiernaast heeft het RST toegang tot het BMS systeem van het KPC.

Kustwacht

De Kustwacht gebruikt het Actpolsysteem om informatie in te voeren. Er is een speciaal daarvoor maritieme applicatie in het systeem gevoerd. Het systeem is echter afgescheiden van het KPC en de andere diensten. Voor andere middelen wordt momenteel een lange termijn plan (2019 – 2027) opgesteld. Er is een onderhoud- en vervangingschema voor alle middelen opgesteld. Vooral de wal radars vormen een probleem. Eén van de radars op Aruba was een jaar lang niet werkzaam maar is nu gerepareerd en operationeel. De hard en software leveren geen technische problemen op.

KMar

Er is ruimte om de beschikbare middelen van de info-afdeling van de KMar te verbeteren. De KMar gebruikt het Actpol en het BMS-systeem. Volgens de respondent van de info-afdeling biedt het SUMM-IT systeem betere perspectieven dan het Actpolsysteem. De KMar zal verder systemen beschikbaar willen hebben die meer mogelijkheden bieden om bevestigingen te doen. Als dat niet lokaal realiseerbaar is, wordt het verzoek uitgezet aan Nederland.

De TCI van de KMar heeft voldoende financiële middelen om onder andere tipgelden en andere kosten in het kader van runnen van informanten te dekken. De materiële middelen zijn in principe voldoende. De computerprogramma's moeten geüpgraded worden. Registratie vindt plaats in het I-BASE systeem. De respondent van de TCI vindt dat de SUMM-IT betere mogelijkheden biedt.

LrC

De LrC heeft de benodigde computersystemen. De organisatie wil in de toekomst SUMM-IT aanschaffen om aan te sluiten op het systeem van de Landsrecherche van Aruba, Sint Maarten en de Rijksrecherche. De korpschef van het KPC heeft een verzoek van de LrC om inzage in het Actpolsysteem ingewilligd. Er zijn gesprekken gaande om het voorgaande te kunnen uitvoeren. Bij de organisatie ontbraken echter een interceptiemiddel en programma's voor de digitale rechercheurs.

2.2. Informatieverzameling

Innen en opslaan

Om zoveel mogelijk informatie te verzamelen is het essentieel dat de diensten verschillende bronnen raadplegen. Informatie kan onder andere worden verkregen door het raadplegen van datasystemen, sociale media en partners. Integratie van de computersystemen, integratie in de samenleving en samenwerking met partners in de veiligheid moeten als strategie worden gehanteerd. Er moet een degelijk registratiesysteem aanwezig zijn en het registratiegedrag moet continu worden bevorderd.

KPC

De infodesk van het KPC gebruikt verschillende bronnen om informatie te verzamelen, waaronder: startinformatie die door de CIE wordt verstrekt, rest informatie van een afgerond of lopend onderzoek, open bronnen, interne beschikbare datasystemen (zie 2.1.5) en informatie verstrekt door lokale en internationale partners. De informatie-inwinning via de infodesk geschiedt op verzoek maar ook proactief, bijvoorbeeld als bepaalde trends zich voordoen betreffende een onderzoeksthema (o.a. modus operandi bij overvallen). Voor de informatie-inwinning worden (semi) overheidsinstanties benaderd zoals het bevolkingsregister, de Sociale verzekeringsbank en het kadaster. De bevoegde politieambtenaren kunnen dan de benodigde informatie opvragen. De inwinning van informatie in het buitenland geschiedt door middel van grote rechtshulpverzoeken en verloopt via het OM. De infodesk werkt samen met de liaisons en de vertegenwoordigers van de landen in Curaçao. Daarnaast worden ook rechtstreeks bij buitenlandse opsporingsorganisaties informatie ingewonnen.

Informatieverzameling door de CIE van het KPC geschiedt voornamelijk via de informanten. Er zijn verschillende vormen waarop de CIE in contact treedt met een potentieel informant. De aanmelding kan door tussenkomst van een politieambtenaar geschieden. Een potentieel informant kan zich geheel zelfstandig aanmelden om informatie te verstrekken. Daarnaast kan de CIE zelf een potentieel informant benaderen. Er is een proces om een persoon als informant aan te stellen. De persoon moet eerst geïnformeerd worden over de regels. Een van de regels is dat de informant niet dubbel, aan twee verschillende CIE's, informatie mag verstrekken. Een informant mag niemand over zijn rol vertellen. Er wordt een antecedentenonderzoek verricht. De informant moet een bijnaam kiezen. De CIE kan ook informatie verkrijgen via een anonieme beller of door het raadplegen van open bronnen.

Nadat het proces tot aanwerving van een informant is afgerond wordt de informant ingeschreven in het CIE-register en voorzien van een codenummer. Alle contacten met de informanten van de CIE van het KPC worden in het informantendossier van de betrokken informant geregistreerd en veilig bewaard. De CIE beschikt over een software 'notebook' die gebruikt wordt om informatie te analyseren en een data base waarin CIE-registratie wordt bijgehouden. De database is beveiligd conform de CIE-regeling. Maar de software is verouderd en de licentie is verlopen. Wegens technische problemen van het Actpolsysteem bij de CIE, heeft de CIE geen inzage in de data van de andere afdelingen van het korps.

De registratie van de verzamelde informatie wordt in de beschikbare datasystemen van de infodesk en de CIE gedaan. Tijdens het onderzoek bleek dat er knelpunten zijn bij het opslaan van informatie bij het KPC. De korpsleden moeten meer worden aangespoord om informatie in het Actpolsysteem te registreren. Naast het Actpolsysteem vindt ook registratie plaats in Word programma. Informatie van onderzoeken wordt ook (processen-verbaal) op USB-sticks opgeslagen. Het korps heeft de aangifteformulieren uit de 'word' computerprogramma's verwijderd, waardoor registratie noodgedwongen via het Actpolsysteem moet verlopen. De registratie van overige informatie vindt echter nog steeds plaats in het programma 'Word'. Dit leidt ertoe dat de infodesk achter informatie moet aanlopen door rechtsreeks contact op te nemen met de betrokken organisatieonderdelen of personen.

Volgens het MT van het KPC is geïnvesteerd in de verbetering van het registratiegedrag van de leden van het korps. Dit aspect verdient echter nog steeds de aandacht van het korps.

RST

Politie-informatie wordt verkregen vanuit diverse bronnen waaronder nationale en internationale partners, TCI verstrekkingen, rechtshulpverzoeken, restinformatie, uit lopende en afgesloten onderzoeken openbronnen zoals sociale media interne datasystemen en (semi) overheidsinstanties. Het RST gebruikt voor het verzamelen van informatie de beschikbare datasystemen. De info-afdeling is geautoriseerd om bevragingen te doen van lopende en afgesloten onderzoeken van het RST. Gegevens van onderzoeken kunnen via het datasysteem geanalyseerd worden. Daarnaast wordt informatie uit het buitenland ingewonnen onder andere via de liaison. Er worden zelfstandige bevragingen gedaan aan internationale opsporingsorganisaties. Ook op

politiële basis wordt informatie ingewonnen maar voor het gebruik in werkvoorbereiding en tactisch onderzoek moet die informatie worden afgedekt met een rechtshulpverzoek. Wanneer via de sociale media gerechercheerd wordt, wordt de ingewonnen informatie over een subject of een fenomeen in een zogenaamd 'Open Source Intelligence' rapport opgenomen. Daarnaast kan gericht informatie worden ingewonnen met betrekking tot een fenomeen. In dat geval wordt een inwinplan opgesteld. Bij het opstellen van een inwinplan worden alle bronnen aangeboord om inzicht te krijgen over een fenomeen. Politiemensen worden bijvoorbeeld gevraagd om informatie over het fenomeen door te geven en waar mogelijk bijvoorbeeld een foto te maken van bepaalde subjecten.

Binnen de Unit Informatie en Expertise van het RST draagt digitale opsporing zorg voor het binnenhalen en toegankelijk maken van digitale informatie ten behoeve van het gehele RST. Het Team Specialistische operatie verzamelt informatie op heimelijke wijze door bijvoorbeeld het plaatsen van bakens en het opnemen van vertrouwelijke Communicatie (OVC). De informatieverzameling bij de TCI is vergelijkbaar met de procedure bij de CIE (TCI' van het KPC) met dien verstande dat het RST geen gebruik maakt van informatie van anonieme bellers.

Het personeel van het RST is verplicht om alle bijzonderheden in de beschikbare datasystemen te registreren. Er zijn rechercheassistenten die dit proces monitoren en ondersteunen. De projectleiders van de tactische teams sturen ook dit proces binnen hun teams aan. De computersystemen van het RST zijn niet geïntegreerd met de computers van de andere diensten.

Kustwacht

De verzameling van criminele inlichtingen bij Kustwacht geschiedt op het MIK. Het MIK wordt daarbij bijgestaan door medewerkers van de KMar die bij de CIE-afdeling van de Kustwacht werkzaam is. Het varend personeel op de steunpunten is verplicht om alle handelingen en bruikbare informatie of gegevens te melden aan de meldkamer en te registreren in Actpol. Na het melden van handelingen, bevindingen en informatie worden deze allemaal door de meldkamer in Actpol genoteerd, maar niet ingevuld in het systeem. De vastlegging geschiedt bij de steunpunten in de verschillende landen. Het Actpol systeem bij de Kustwacht is een maritieme variant en speciaal voor de kustwacht ontworpen. Het systeem sluit technisch aan op andere lokale systemen maar tussen de Actpol systemen in gebruik bij de Kustwacht, de KMar en de politie zitten nog schotten. Informatie van elkaar wordt niet gekoppeld en niet gedeeld. Dat geldt ook voor de

systemen van Immigratie. De knelpunt is dat belangrijke informatie ongekend blijft tussen de diensten. Een voorbeeld daarvan is als de Kustwacht geen kennis draagt als een vreemdeling op Hato de toegang wordt geweigerd. Aan de andere kant weet de Immigratie ook niet als ongewenste vreemdelingen het land op een andere wijze binnenkomen.

Er zijn vaste invoervelden in Actpol (bijvoorbeeld soort lading, soort visgerei, identiteit van de opvarenden, foto's van de boot/vaartuig, cedula's van de opvarenden). Elk veld dient te worden ingevuld, indien dat niet gebeurt, kan de verbalisant niet verder in het systeem. Het systeem is goed afgeschermd door middel van een autorisatiesysteem.

KMar

De informatie afdeling van de KMar raadpleegt alle beschikbare systemen, zoals, Actpol, BMS, Bedrijfsprocessensysteem KMar (BPS). Het BPS Carib is beperkt tot eigen taken (militaire politiedienst). Het vergaren van informatie vindt plaats via human Intel, restinfo uit onderzoeken en informatie van aangehouden verdachten (onder meer telefoons die uitgelezen zijn). Het registratiegedrag van het personeel is voldoende en er wordt voortdurend aandacht hieraan besteed. Alle handelingen en bevragingen worden geregistreerd. Er is behoefte aan het systeem SUMM-IT welk systeem betere mogelijkheden biedt.

De TCI van de KMar ontvangt informatie door het runnen van informanten. Dit wordt door speciaal opgeleide runners gedaan. Verder worden politiesystemen en open bronnen geraadpleegd. De verzamelde informatie wordt geoperationaliseerd. Het proces-verbaal daarvan wordt verstrekt aan verschillende diensten zoals politiekorpsen, Kustwacht en de LrC.

Een knelpunt in het verzamelen van criminele informatie is dat niet alle politie informatie beschikbaar is. Er is bijvoorbeeld geen (directe) toegang tot het Actpol-systeem van het KPC. Er is geen zicht op de onderzoeken van de opsporingsteams, bijvoorbeeld onderzoeken met betrekking tot mensensmokkel.

LrC

De LrC beschikt niet over een beleid en strategie voor het verzamelen van informatie, alhoewel de bedoeling is om in de toekomst informatie gestuurd te werken. Ten tijde van het onderzoek verzamelde de LrC geen criminele inlichtingen, maar als informatie aan de LrC wordt verstrekt, wordt daarvan een proces-verbaal opgesteld en aan de PG aangeboden voor besluitvorming. Alle informatie wordt uitsluitend via open bronnen en

vorderingen verzameld, maar de LrC maakt geen gebruik van bronnen waarvan de identiteit moet worden beschermd.

Samenwerking

Diverse organisaties hebben aangegeven dat de ICT-infrastructuur van de opsporingsdiensten gecompartmenteerd is. Om dit knelpunt op te lossen hebben de ministers van Justitie van het koninkrijk in 2012 afgesproken om met een gezamenlijke ICT-voorziening te komen. Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan deze voorziening, zodat alle schotten tussen de systemen worden verwijderd. Verder blijkt dat er geen landelijke databank is.

Zowel binnen het bestuursapparaat als met de private sector en de maatschappij wordt geprobeerd om de communicatie te versterken. Uit de plannen van het Openbaar Ministerie blijkt dat de samenwerking met partners één van de doelstellingen is van het Openbaar Ministerie. In dit kader zijn een aantal projecten opgestart zoals “tur wowo riba bo” en “veilig ondernemen”. Samenwerking versterkt het collectief bewustzijn en de betrokkenheid van burgers, private-sector en media. Tevens werken diverse organisaties samen zoals de douane, politie en de belastingdienst om ondermeer de informatiepositie te versterken (projecto duradero). De samenwerking is niet uitsluitend gericht op informatie-inwinning ten behoeve van de opsporing maar tevens wordt informatie voor zover mogelijk verstrekt aan de overige organisaties. De partners streven naar een integrale aanpak.

In het kader van samenwerking heeft het OM, KPC, douane, veiligheidsdienst en de KMar zitting in de werkgroep Hato. De activiteiten van de werkgroep is gericht op de veiligheid van de luchthaven. In genoemde werkgroep wordt overleg gepleegd en aandacht besteed aan onder andere: terrorisme en zwakke punten in het proces.

Er is enige mate van samenwerking tussen de info-teams van de diensten. Er is echter geen structureel overleg. De KMar acht dit als een gemiste kans en benadrukt de voordelen die een dergelijke samenwerking heeft. Een voorbeeld daarvan is het opgerichte “Fusionteam” in Aruba waar de info-teams van de diensten structureel bij elkaar komen. Samenwerking tussen het RST en het KPC in de vorm van twinning was voorheen beperkt tot tactiek, maar thans vindt samenwerking op het gebied van digitale opsporing (twinning) plaats met het KPC en Team Speciale Operatie (TSO). Projectvoorstellen worden gezamenlijk opgesteld en na goedkeuring van de stuurgroep aangeboden aan een tactisch team om een projectplan op te stellen. .

De CIE-units van de diensten komen wekelijks bij elkaar om informatie uit te wisselen. De samenwerking verloopt goed, aldus respondenten. De aanwezigen bij dat overleg zijn de hoofden en de teamleiders van de verschillende CIE-en en de CIE-officier. Tijdens deze bijeenkomsten worden onder meer de verstrekkingen besproken. Het TCI van de KMar is ondergebracht bij de Kustwacht. Vandaaruit worden de taken met betrekking tot het verzamelen, verwerken en verstrekken van informatie voor zowel de Kustwacht als de KMar uitgevoerd. De capaciteit wordt voor 50% ten behoeve van elke dienst verdeeld. Op grond van de flexibele pool moet de KMar ondersteuning bieden aan de Intel-afdeling van de diverse politiekorpsen (dus ook het KPC).

Als knelpunt in de samenwerking tussen de info-teams is gesteld door een respondent dat in de praktijk een aantal partners over informatie beschikken ten aanzien van een onderzoeksthema's waarmee zij niet belast zijn, terwijl die informatie niet beschikbaar is bij het tactische team. Een voorbeeld hiervan is informatie die bekend is geworden na het uitlezen van gegevensverkeer. Volgens respondenten verloopt het proces om dergelijke informatie te verkrijgen moeilijk en wordt pas verstrekt na een daartoe strekkend verzoek en onder het toezicht van een medewerker van het RST. De respondenten van het RST en de KMar stellen dat zij alle medewerking verlenen door het KPC toegang te verlenen tot de informatie bij het RST.

Het belang van een landelijke databank danwel een centrale informatieknooppunt wordt door de meeste organisaties onderkend. Alle opsporingsorganisaties zouden dan gebruik kunnen maken van hetzelfde registratiesysteem. Tegen het beschikbaar stellen van een gezamenlijke databank worden ook mogelijke nadelen genoemd. Sommigen stellen dat het delen van informatie op grond van behoefte moet plaatsvinden en anderen vragen zich af welke organisatie het systeem zou moeten beheren. Een deskundige op het gebied van informatie, stelt dat de doelbinding steeds meer wordt verlaten en dat thans informatiedeling meer plaatsvindt. Van belang is dat er duidelijke afspraken worden gemaakt over het gebruik van de informatie om andere lopende onderzoeken niet te frustreren.

2.3. Informatie veredeling

Het innen en opslaan van informatie sec is niet voldoende om tactische informatie te verkrijgen en te verstrekken. Bij het verzamelen en verwerken van informatie is het van belang dat de analyse voldoende inhoud moet hebben, nieuwe inzichten oplevert en plausibele, heldere en goed onderbouwde stellingen moet bevatten. Het analyseren, interpreteren en rapporteren moet leiden tot het samenvoegen van gegevens zodat

bruikbare informatie ontstaat. Om de verzamelde informatie bruikbaar te maken is het van belang dat de informatie op een degelijke manier, volgens gestructureerde processen, wordt veredeld om vervolgens verstrekt te worden. Bij het veredelen van informatie zijn de volgende aspecten c.q. processen van belang:

- informatieveredeling moet plaatsvinden op basis van de kennisbehoefte van de leiding van de politie en het Openbaar Ministerie;
- bij het veredelen van informatie moet gebruik worden gemaakt van de beschikbare bronnen zoals computer bestanden en CBA's de veredelde informatie moet dienen als start en sturing van incident- en projectmatige onderzoeken (innen en opslaan); en
- de veredelde informatie moet schriftelijk worden vastgelegd.

KPC

Bij de infodesk worden de analisten opgedragen om analyse te verrichten naar aanleiding van de geconstateerde behoefte aan informatie bij de leiding van het korps en de stuurgroep en op basis van de vastgestelde geprioriteerde thema's. De informatieveredeling geschiedt ondermeer door het raadplegen van informatiebronnen (andere informatie). De infodesk ondervindt als knelpunt dat informatie bekend is bij andere opsporingseenheden terwijl die informatie van belang is voor de informatiepositie van het KPC. Dit is het gevolg van het feit dat bijstand wordt verleend van andere opsporingseenheden zonder tussenkomst van de infodesk, waardoor relevante informatie buiten het zicht van de infodesk blijft.

Door de infodesk wordt criminaliteitsbeeld analyse verricht, die leiden tot preweegdocumenten en projectvoorstellen voor besluitvorming. Respondenten zijn tevreden over de analyse door de analisten bij het KPC, maar zien nog ruimte voor verdere kwaliteitsverbetering. Opleidingen, trainingen en twinning worden genoemd als mogelijkheden om de kwaliteit verder te verhogen. De infodesk verstrekt proactief of desgevraagd informatie ten behoeve van de opsporing.

Er wordt analyse verricht door de analist van de CIE. Bij de CIE worden processen-verbaal zodanig opgesteld, waardoor kan worden vastgesteld welke informatie als CIE-informatie wordt beschouwd en welke informatie louter tactisch van aard is. Voor louter algemene politie-informatie geldt dat deze volledig controleerbaar moet zijn, terwijl CIE-informatie moet worden gecontroleerd volgens de voor de CIE geldende regels. Analyse bij de CIE vindt plaats op basis van de kennisbehoefte. Die behoefte kan worden aangegeven door de CIE-officier en de teamleider. De CIE officier wordt door

de leden van de stuurgroep of bijvoorbeeld door een zaakofficier benaderd, wanneer zij van mening zijn dat er behoefte bestaat aan CIE-informatie. De respondenten achten dat de CIE goed functioneert. De behoefte aan opleiding en cursus worden wel als aandachtspunten aangeduid. De verzameling en veredeling van informatie door CIE is bedoeld voor informatieverstrekking. CIE verstrekt hoofdzakelijk start- en sturingsinformatie in geval van incidentgerichte- en projectmatige opsporing. In de praktijk blijkt dat de CIE geen preweegdocumenten en projectvoorstellen opstelt en evenmin bewijs verstrekt aan tactische teams en dat vrijwel uitsluitend informanteninformatie wordt verstrekt.

RST

Er worden CBA en CSV opgesteld en in lopende onderzoeken vindt analyse plaats door het RST. De kennisbehoefte wordt vastgesteld door middel van gesprekken met de projectleider of de teamchef en daarnaast kan het managementteam constateren op basis van de relevantie van de thema's dat er behoefte bestaat aan informatie over een fenomeen en kan dan een analist worden verzocht om dat fenomeen inzichtelijk te maken, waarbij de beschikbare bronnen worden geraadpleegd. Het Team Intake en Monitoring stelt respectievelijk preweegdocumenten en projectvoorstellen op, mede op grond van verstrekkingen van TCI. Ook het RST hanteert de eerdergenoemde processtappen.

Kustwacht

Bij de Kustwacht moet de veredeling door het MIK geschieden. De mogelijkheden om informatie te veredelen bij de Kustwacht zijn beperkt aangezien er behoefte bestaat aan twee analisten. Deze formatieve uitbreiding heeft nog niet de instemming van het Land. Er kan dus onder andere geen CBA – maritiem opgesteld worden.

KMar

Bij de KMar vindt veredeling van informatie plaats door de analist. Effectieve inzet van deze analist is afhankelijk van de mate waarin op operationeel niveau informatie wordt vergaard en vastgelegd.

LrC

Informatieveredeling geschiedt zeer beperkt bij de Landsrecherche. De uit open bronnen verkregen informatie wordt geverifieerd.

2.4. Informatieverstrekking

Uitgangspunt is dat informatieverstrekking op politieke basis slechts als bewijs kan worden gebruikt na toestemming van het openbaar Ministerie. Dit is ook in de jurisprudentie bevestigd.³

KPC

Er zijn verstrekings-instructies voor zowel de CIE Officier (aanwijzing) als voor de opsporingsdiensten. Deze instructies schrijven voor welke informatie kan worden gedeeld en bepalen tevens aan welke instanties/personen de informatie kan worden verstrekt. Voorheen was het uitgangspunt dat informatie wordt verstrekt voor zover noodzakelijk en thans is de visie in de opsporingspraktijk veranderd waarbij als uitgangspunt geldt dat informatie wordt verstrekt tenzij er bijzondere redenen zijn om (vooral nog) die informatie niet te verstrekken. De CIE-officier onderhoudt ook contact met de officieren belast met het onderzoek in bepaalde zaken en is dan ook bekend met de tactische opsporingsbehoefte en kan dan beoordelen of een verstrekking mogelijk en noodzakelijk is.

Het verstrekken van algemene politie-informatie geschiedt door de infodesk. Verzoeken omtrent zeer vertrouwelijke informatie worden gericht aan de teamleider Infodesk. Overige verzoeken kunnen worden ingediend door een lid van het tactische onderzoeksteam. Als waarborg moet de verzoeker eerst een aantal relevante informatie aan de Infodesk verstrekken zoals de naam van het onderzoek, de naam en status van de persoon of het object waarover informatie wordt opgevraagd en aan welk personeelslid de informatie moet worden verstrekt. Bepaalde bijzondere verzoeken, zoals het plaatsen van een persoon op de watchlist, moeten door een hulpofficier van Justitie worden gedaan. Dit betekent dat de tactische teams tijdig het onderzoek moeten aanpakken om te voorkomen dat de informatie onbruikbaar wordt en moet worden nagelopen. In de praktijk wordt de verstrekte informatie niet altijd tijdig gebruikt. De verstrekte informatie moet actueel zijn, omdat verouderde informatie door verandering van omstandigheden wellicht niet meer bruikbaar is.

---

³ Hof Amsterdam 14 oktober 2011, GHAMS:2011: BT8401.

Er vindt ook informatieverstrekking plaats tussen de infodesk en CIE waar informatie kan worden gedeeld die nog niet aan de tactische opsporingsunits kan worden verstrekt. Informatie van de infodesk die in een bijeenkomst ondermeer aan de CIE-officier is verstrekt kan binnen het CIE-overleg verder besproken worden. Informatie kan ook door middel van een presentatie aan het onderzoeksteam of het MT worden verstrekt.

Informatiedeling vindt plaats tussen het KPC en andere lokale en internationale opsporingsorganisaties. De informatiedeling kan op verzoek geschieden maar ook spontaan. De samenwerking tussen het personeel van de diverse infodesks neemt toe, waardoor de informatiedeling ook soepeler verloopt. Voor informatiedeling is wederzijdse vertrouwen noodzakelijk en de bestaande samenwerking biedt daarvoor een gezonde basis, volgens bevrageden.

Het belangrijkste uitgangspunt van de CIE is het bron-afschermingsbelang. Indien bij verstrekking risico's zijn ten aanzien van de verhulling van de identiteit van een informant, blijft de verstrekking achterwege. De verstrekking geschiedt door middel van het opstellen van een proces-verbaal. Ter afscherming van de bron is er een speciale manier waarop de processen-verbaal worden opgesteld. De CIE verstrekt informatie ten behoeve van incidentgerichte- en projectmatige opsporing. De teamleider CIE is verantwoordelijk voor de inhoud van het proces-verbaal en is de enige functionaris die eventueel voor de rechter verschijnt om te worden getuigen. De CIE-officier onderhoudt in de praktijk ook contact met de officieren belast met het onderzoek in bepaalde zaken en is dan ook bekend met de tactische opsporingsbehoefte en kan dan beoordelen of een verstrekking mogelijk en noodzakelijk is.

RST

Voor wat betreft de info-afdeling van het RST, is het proces van informatiedeling en – verstrekking gelijk aan het systeem bij het KPC.

Kustwacht

Bij de Kustwacht is er sprake van maritieme niet politie-informatie afkomstig van Defensie en kustwacht-informatie. De CIE van de kustwacht overlegt met CIE van andere opsporingsdiensten. Daar wordt informatie met elkaar gedeeld met bronbescherming. Bij het aanhouden van verdachten wordt de relevante maritieme informatie door de Kustwacht verstrekt aan de Politie of de Douane. De laatstgenoemde instanties gaan dan verder met het onderzoek.

KMar

De respondent van de KMar is voorstander van zoveel mogelijk delen van informatie. Verzoeken om informatieverstrekking verlopen via de formele kanalen. Het is belangrijk om met alle ketenpartners/opsporingsdiensten onder begeleiding van het OM-overleg te plegen en samen te beslissen welke informatie wordt gedeeld of uitgewisseld. Volgens de KMar is er sinds 2012 een onderlinge regeling ICT. Deze onderlinge regeling beoogt een uniforme ICT-infrastructuur te bewerkstelligen, hetgeen bevorderlijk is voor de informatiedeling. Ook informatiedeling omtrent reisbewegingen van personen binnen het koninkrijk zou op een eenvoudige wijze moeten kunnen geschieden. Er bestaat thans de mogelijkheid om tijdig passagierslijsten (watchlists) te checken voordat de vluchten aankomen. Er is echter ruimte om de toegankelijk tot dit soort informatie te verhogen.

Informatieverstrekking vindt ook plaats binnen de hieronder vermelde overlegplatforms:

- CIE- overleg;
- OM- overleg;
- RST- overleg (= zaaks-overleg waarbij door RST/KPC/OM de lopende zaken worden besproken); en
- Vierhoeks-overleg (met deelname van Kustwacht, OM, Douane en KPC). Daar worden kustwacht gerelateerde zaken besproken.

De Raad heeft in een eerder onderzoek reeds geconcludeerd dat de Landsrecherche geen gegevens met andere opsporingsdiensten binnen het Koninkrijk uitwisselt⁴. Tijdens dit onderzoek is gebleken dat deze situatie nog steeds ongewijzigd is.

Een gerenommeerde deskundige op het gebied van opsporing en informatie stelt dat er een landelijke databank onder beheer van het Korps Politie Curaçao moet worden ingericht, waarbij uitdrukkelijk als uitgangspunt dient te gelden dat zoveel mogelijke informatie wordt verstrekt aan de tactische opsporingseenheden. Anderen stellen dat dit een mogelijkheid is, maar dat er ook andere alternatieven denkbaar zijn. Een tussenstap in de vorm van een informatieknooppunt, waar afzonderlijke informatie-units fysiek bij elkaar zitten en met elkaar samenwerken is vooralsnog niet gerealiseerd. Een aantal bevroegden zien een dergelijk samenwerkingsverband als een belangrijke stap naar een integrale landelijke databank.

---

⁴ Inspectieonderzoek van de Raad voor de rechtshandhaving naar de uitwisseling van gegevens in het kader van opsporing binnen het Koninkrijk (december 2015).

Alle betrokkenen opsporingsdiensten onderkennen het voorgaande maar desalniettemin ondervinden de bevroegden obstakels bij de informatieverstrekking. Een landelijke databank of een centrale informatieknooppunt is nog niet gerealiseerd.

Het KPC heeft het BMS systeem aan de KMar ter beschikking gesteld zodat KMar inzage in het systeem kan hebben.

3

3. Analyse

3.1. Organisatie

3.1.1. Inrichting

De Raad constateert dat de opsporingsdiensten in de informatiepositie hebben voorzien door afdelingen in hun organisatie op te nemen die belast zijn met het verzamelen, veredelen en verstrekken van algemene- politie-en CI-informatie. De Raad is van oordeel dat met de oprichting van deze organisatieonderdelen/teams de basis is gelegd om de informatie positie te versterken.

3.1.2. Capaciteit

Uit onderzoek blijkt dat het RST op sterkte is, terwijl de vacatures bij de andere organisaties nimmer zijn geformaliseerd of opgevuld. Tevens blijkt dat bij het KPC en de KMar behoefte is aan meer personeel. De Raad is van oordeel dat de informatiepositie van de opsporing wegens gebrek aan personele capaciteit onvoldoende is geborgd. Ten aanzien van de LrC heeft de Raad eerder aanbevolen om de openstaande vacatures voor de oprichting van de afdeling RIO op te vullen. Het voorgaande is direct van invloed op de informatiepositie van de organisatie, waardoor deze niet in staat is om projectmatige onderzoeken te verrichten. Dit heeft tevens tot gevolg dat deze onderzoeken aan andere organisaties en teams moeten worden toevertrouwd wegens gebrek aan capaciteit bij de landsrecherche.

3.1.3. Kennis en opleiding

De Raad constateert dat het kennis- en opleidingsniveau van het personeel van het RST voldoende is om de taken uit te voeren. Bij het KPC is er gebrek aan opleidingen voor het personeel en bij het informatie team van de KMar is er behoefte aan opleiding. De Raad acht het van essentieel belang dat het betrokken personeel van de diensten voldoende opgeleid is voor de taakuitoefening. Ondanks het feit dat het personeel door zelfstudie zijn kennis probeert bij te houden en veel ervaring heeft, is de Raad van oordeel dat scholing noodzakelijk is en het ontbreken daarvan ertoe zou kunnen leiden dat het personeel kennis ontbeert van (nieuwe) ontwikkelingen in het informatieproces.

3.1.4. Sturing en controle

De Raad constateert dat sturing op drie niveaus plaatsvindt in de informatiepositie van Curaçao namelijk: op strategisch, tactisch en operationeel niveau. De Raad is van oordeel dat op strategisch niveau het traject tot vastlegging van een nieuwe CIE-regeling, moet worden afgerond om de informatiepositie te versterken.

De Raad constateert verder dat op strategisch niveau sturing wordt gegeven door een CIE-OvJ die toezicht houdt op het proces. Het feit dat een OvJ niet specifiek belast is met het toezicht op de algemene informatie acht de Raad een gebrek. De Raad is derhalve van oordeel dat een OvJ met het toezicht op de algemene politie-informatie moet worden belast.

Verder vindt sturing plaats op strategisch, tactisch en operationeel niveau binnen de diensten door het houden van gestructureerde contacten maar ook door informele contacten. De Raad is van oordeel dat dit proces positief is en de informatiepositie van de diensten bevordert en versterkt.

3.1.5. Materiële middelen

De Raad is van oordeel dat de diensten in zijn algemeen over de nodige middelen beschikken om informatie te verzamelen en te veredelen. Er moeten echter een aantal verbeteringen worden doorgevoerd. Het Actpolsysteem moet geoptimaliseerd worden. Het datasysteem bij de CIE van het KPC moet geüpgraded worden en de licentie van de database moet vernieuwd worden. Het gebruik van diensttelefoons bij de CIE van het KPC moet normaal kunnen verlopen en kan niet steeds afhankelijk zijn van de beschikbaarheid van beltegoed. De Raad onderkent dat een mogelijk gebruik van een veilig huis (safe house) de effectiviteit en slagvaardigheid bevordert en is van oordeel dat de mogelijkheid daarvoor moet worden onderzocht.

3.2. Informatieverzameling

Innen en opslaan

De Raad constateert dat de diensten algemene politie-informatie hoofdzakelijk verzamelen door het raadplegen van (inter)nationale partners, lokale (semi gouvernementele) diensten, openbronnen, interne datasystemen en door het gebruiken van technische middelen. Er wordt niet getracht om door middel van integratie in de gemeenschap informatie te verzamelen. De Raad is van oordeel dat dit een

tekortkoming is. Als voorbeeld noemt de Raad het ontbreken van buurtregisseurs bij het KPC. De Raad is van oordeel dat de processen ter versterking van de informatiepositie sneller moeten verlopen. De Raad constateert verder dat er verschillende registratiesystemen door de diensten worden gebruikt. Sommige diensten gebruiken voor de registratie van algemene politie-informatie het Actpolsysteem en anderen gebruiken het SUMM-IT en het BMS-systeem. Daarnaast gebruiken de opsporingsorganisaties verschillende computersystemen. Het gevolg van het voorgaande is dat de informatieverzameling, veredeling en verstrekking niet optimaal verlopen. Verder blijkt dat het registratiegedrag bij verschillende diensten verbeterd moet worden. De Raad is van oordeel dat het registratiegedrag met name bij het KPC sterk verbeterd moet worden doordat niet alle informatie in het Actpolsysteem worden geregistreerd.

Samenwerking

De Raad constateert dat er sprake is van samenwerking met de partners in de veiligheid. Het gevolg daarvan is dat alle betrokken organisaties hun deel leveren aan informatie, waardoor betere informatie kan worden verzameld. Dit is het geval geweest in verschillende zaken bijvoorbeeld de zaken in verband met het project "Duradero". In het kader van de samenwerking kunnen de betrokken organisaties ook gezamenlijk de meest adequate interventie bepalen. Deze integrale aanpak leidt tot betere resultaten in ondermeer de opsporing. De Raad acht het voorgaande als positief en is van oordeel dat de samenwerking moeten worden voortgezet.

Er moet een balans zijn tussen de samenwerking en de vervulling van de eigen zelfstandige taak van een organisatie. De organisaties moeten in staat zijn om hun taak zelfstandig te vervullen en waar noodzakelijk, althans wenselijk, moeten de organisaties samenwerken om de informatiepositie van het land te verbeteren. Dit betekent dat er duidelijke afspraken moeten worden gemaakt over de informatieverstrekkingen teneinde ervoor zorg te dragen dat de informatie terecht komt bij de betrokken info-unit. Uitgangspunt moet zijn dat de informatie in beginsel wordt verstrekt aan de betrokken info-unit. Voorts moeten de organisaties verder worden ontwikkeld waardoor zij in staat zijn om zelfstandig hun taak te vervullen. Het feit dat bepaalde opsporingsorganisaties nog niet voldoende zijn ontwikkeld heeft tot gevolg dat zij niet in staat zijn invulling te geven aan hun eigen taak waardoor samenwerking noodgedwongen wordt. Het risico bestaat dat er een te groot beroep wordt gedaan op de partners, hetgeen ook gevolgen zou kunnen hebben voor de realisatie van de primaire taken van de partners. Voorts wijst de Raad op de noodzaak van een centraal (fysiek) informatieknoppunt, waar alle

partners binnen de opsporing deel van uitmaken. Thans moeten diverse informatie-units samenwerken. De Raad is van oordeel dat de informatiebeheer moet worden gecentraliseerd bij het korps politie Curaçao onder aansturing van het Openbaar Ministerie. Waar nodig zullen waarborgen moeten worden ingebouwd om een adequaat informatiebeheer te verzekeren.

3.3. Informatie veredelen

De Raad constateert dat het veredelen van informatie met uitzondering van een aantal aspecten goed verloopt. Het veredelen van informatie geschiedt op basis van de kennisbehoefte van de leiding van de betrokken organisatie dan wel op basis van de kennisbehoefte bij het Openbaar Ministerie. De computersystemen zijn niet geïntegreerd. Het gevolg daarvan is dat de informatieverzameling en veredeling minder soepel verlopen en dat de beschikbaarheid van informatie meer afhankelijk is van personele contacten en onderlinge vertrouwen. De Raad constateert enkele knelpunten bij ondermeer het KPC en de landsrecherche. Er worden geen actuele criminaliteitsbeeld analyses opgesteld, terwijl het belang daarvan voor de informatiehuishouding wordt onderkend. Het komt ook voor dat wegens gebrek aan personeel geen preweeg documenten en projectvoorstellen worden opgesteld. De Raad is van oordeel dat aan de randvoorwaarden (organisatie, capaciteit en middelen) moeten worden voldaan om de verdere versterking van de informatiehuishouding te waarborgen.

3.4. Informatieverstrekking

De Raad is van oordeel dat de verstrekking van informatie tussen de diensten is verbeterd, maar is van mening dat het bijeenkomen van de info units en op termijn de units zoveel mogelijk samen voegen moet worden bewerkstelligd. Er zijn verschillende structuren, overleggen, waarin informatie wordt gedeeld. Een knelpunt is het gemis aan een centraal knooppunt. Naar het oordeel van de Raad wordt de informatiepositie versterkt indien de informatie centraal wordt beheerd. De Raad is van oordeel dat een dergelijke landelijke databank met de nodige veiligheid en autorisaties kan worden gerealiseerd.

De Raad constateert dat de CIE geen bewijsinformatie versterkt in de praktijk terwijl CIE informatie kan dienen voor oplossing van zaken. De Raad is van oordeel dat de werkwijze van de CIE in dit verband voor verbetering vatbaar is.

4

4. Conclusies en aanbevelingen

4.1. Inleiding

Ondanks het feit dat de opsporingsdiensten in Curaçao afdelingen in hun organisatie hebben opgenomen die belast zijn met het verzamelen, veredelen en verstrekken van algemene- politie-en CI-informatie, concludeert de Raad dat er inspanningen moeten worden gedaan om de informatiepositie van de opsporingsdiensten in Curaçao te versterken. Niet alle diensten beschikken over de nodige personele capaciteit, voldoende middelen en opleidingen om de taken in het kader van informatie uit te voeren. Bovendien onderhouden de diensten geen contact met de samenleving als strategie voor de informatieverzameling en zijn de computers niet geïntegreerd. Tevens moet het registratiegedrag worden verbeterd. Er is ruimte om de verstrekking van informatie te verbeteren door invoering van een landelijke databank.

4.2. Aanbevelingen

Aan de Minister

Algemeen

1. Overweeg de mogelijkheid tot invoering van een landelijke databank om de samenwerking te bevorderen en de informatiepositie te versterken.

Ten aanzien van het OM

1. Draag zorg om op korte termijn het traject tot invoering van een instructie CIE-Officier van Justitie en een nieuwe CIE-regeling af te ronden;
2. Belast op korte termijn een OvJ met het toezicht en sturing op de Algemene Politie-informatie.

KPC

1. Draag zorg om de openstaande vacatures in te vullen;
2. Draag zorg om het personeel voortdurend bij- en om te scholen;
3. Draag zorg om de nodige materiële middelen beschikbaar te stellen;

Ten aanzien van de Kustwacht

1. Draag zorg voor de formalisering en versterking van de maritieme informatiepositie.

Ten aanzien van de LrC

1. Draag zorg voor de opvulling van functies van de afdeling RIO bij de LrC.